

Rondom Petrus en Paulus

Infoblad RK parochie - Leiden en ommelanden

Februari -
Maart 2022
No. 4

Het Jaar van...

2022 is nog al een vol jaar!

In ons bisdom volgen we het Jaar van de Sacramenten. In de Sacramenten begeleidt Christus ons van de wieg tot het graf. Doop en Vormsel vullen ons met de genade van de heilige Geest. Huwelijk en wijding bekrachtigen Gods roepingen, en nodigen de betrokkenen -ieder op eigen wijze- bij te dragen aan het leven van de Kerk. Het Sacrament van de zieken (dus niet meer 'van de stervenden!') geeft de Heer de mogelijkheid kracht naar kruis te schenken. De Eucharistie en de Biecht zijn daarbij de regelmatig terugkerende ontmoetingen met Hem: God-met-ons, God-voor-ons, God-in-ons.

Synode en een Nederlandse Paus

Wereldwijd is dit het jaar van het samen bidden en onderscheiding in het synodaal proces. De paus spreekt hier voortdurend over. *"Een synode is geen parlement of opiniepeiling, maar een kerkelijk evenement met de Heilige Geest als hoofdrolspeler. Zonder de Geest is er geen synode."* (zie verder p. 2).

Op 9 januari 1522, 500 jaar geleden, werd Adriaan Floriszoon Boeyens paus Adrianus VI. Een Nederlandse paus. In een brief aan Erasmus uit hij zijn bezorgdheid over *"zoveel duizend zielen die door Christus' Bloed zijn vrijgekocht en aan onze herderlijke zorg zijn*

toevertrouwd – en nog wel uit ons eigen volk ..." (zie verder p. 4-5).

Twee heiligen en de Stille Omgang

400 jaar geleden overleed Franciscus de Sales op 28 december 1622. Deze bisschop en kerkleraar is vooral bekend om zijn werk *Inleiding tot het devote leven*. Daarin geeft hij zeer praktische handreikingen voor elke gelovige om te groeien in het geestelijke le-

ven. "Als Christus in ons leeft, zal alle onrust uit ons hart verdwijnen."

Op 30 september 1897, 125 jaar geleden, om 19.20 uur stierf Thérèse van Lisieux. Zij is de grote kerklerares van de Barmhartige liefde geworden. 24 jaar en 9 maanden jong was ze, toen ze stierf, maar haar autobiografie en brieven getuigen van een radicale trouw aan de Heer en liefde voor de naaste, tot in gewone dingen van elke dag aan toe. *"God daalt niet iedere dag uit de hemel af om in een gouden ciborie te verblijven; Hij zoekt een andere hemel die Hem oneindig veel dierbaarder is dan de eerste, namelijk de hemel van onze ziel, die naar zijn beeld gemaakt is, de levende tempel van de aanbiddelijke Drie-eenheid."*

En tenslotte, 100 jaar geleden startte het Leids Genootschap van de Stille Omgang. Vanuit Leiden hebben tallozen deelgenomen aan deze stille nachtelijke bidtocht door het hart van Amsterdam. Het wonder van het Allerheiligst Sacrament in het jaar 1345 wordt daarmee telkens herdacht en als een nog steeds actueel gegeven voor deze tijd beleefd. (zie verder p. 4)

Pastoor Smith

(De afbeelding van Franciscus de Sales komt uit *Online met de Heiligen* van M. Remery pr.)

Pater Leo van Ulden ofm overleden

Op 24 januari is op 79-jarige leeftijd overleden pater Leo van Ulden. Hij heeft de strijd tegen de slopende ziekte niet kunnen winnen.

Wij verliezen in hem een aimabele franciscaan, een geboren verteller met gevoel voor humor en zeer geïnteresseerd in de medemens. Hij was tegendraads en eigenwijs, maar ook realistisch en nooit vervelend.

Geboren naast de Petruskerk in Leiden waar hij ook misdienaar was, heeft hij zijn werkzame leven na zijn priesterwijding in 1967 doorgebracht in het bisdom Groningen-Leeuwarden, eerst als pastoor in Gorredijk en tot aan zijn pensionering in Sneek. Het was een onuitputtelijke bron van verhalen, in zijn overwegingen en bij een kopje koffie. Vanaf 1993 was hij

daarnaast ook vicaris van het noordelijke bisdom en van 2006 tot zijn pensionering in 2011 vicaris-generaal.

In 2011 kwam hij terug naar het Leidse en is veel voorgedaan in de meeste kerken van de grote Petrus en Paulus parochie. Eerst vanuit Voorhout, maar dat beviel niet erg en de laatste jaren woonde hij naast de Hartbrugkerk in zijn geliefde stad. Hij fietste bijna alles, alleen Stompwijk en de Zuidbuurtseweg waren hem te ver. Voorjaar 2021 liet zijn stem hem in de steek en het bleek helaas meer te zijn dan een verwaarloosde bronchitis. Hij moest tegen zijn zin stoppen met voorgaan in de vieringen: zijn lust en zijn leven. Pater Leo zal zeer gemist worden.

Wij zijn bedroefd en dankbaar voor wat hij betekend heeft. Dat hij moge rusten in vrede.

Het synodale proces

Synode
2021
2023

In het najaar 2021 heeft paus Franciscus te Rome het eerste mondiale synodale proces in de kerkgeschiedenis geopend. Het is een consultatieronde in alle bisdommen in de wereld. De paus wil dat alle gelovigen zich verantwoordelijk weten voor de Kerk als "Gods volk onderweg". De geloofsgesprekken leiden tot het werkdocument voor de afsluitende Bisschoppensynode in oktober 2023 te Rome.

Het synodale proces is niet zomaar een peiling van meningen en ideeën. Het gaat erom een gezamenlijke weg te vinden waarlangs de Kerk in deze tijd en in de bestaande cultuur haar missie kan vervullen. En die missie is geen andere dan die zij vanaf haar begin alle eeuwen door heeft gehad: Christus en zijn Evangelie te verkondigen. Het synodale proces is geen enquête en het gaat niet om een meerderheid van stemmen. De uitnodiging is dat iedere gelovige zich biddend en luisterend laat leiden door de Heilige Geest.

Vanuit dit biddend luisteren kan ieder gelovige waar ook te wereld iets naar voren brengen dat helpt om de Kerk op te bouwen. In Nederland staan drie thema's centraal: **Communio** betekent gemeenschap, zowel met God als met elkaar. **Participatio** houdt in dat wij actief deelnemen aan de geloofsgemeenschap om ons aandeel te leveren in de **Missio**, de missie oftewel de evangelisatie.

In onze parochie HH. Petrus en Paulus is eind 2021 gestart met het synodale proces. Vertegenwoordigers vanuit alle acht parochiekernen doen hieraan mee. Door de coronamaatregelen was het een beperkt gezelschap. In februari vindt er een vervolggesprek plaats. Naast het luisteren naar actieve gelovigen wordt er contact gezocht met mensen die minder of niet (meer) verbonden zijn met onze Kerk maar ons wel een spiegel willen voorhouden.

Pastoor Broeders

Nieuws vanuit De Bakkerij

"Gewoon niet normaal"

Dat is de ongezouten titel van het Jaarverslag 2021 van de Individuele Hulp van De Bakkerij. Het afgelopen jaar was gewoon niet normaal. De hulpvragen waren indringender, het isolement vaak schrijnender, het onbegrip groter, de tolerantie kleiner. De Bakkerij werd opgetuigd als tijdelijke priklocatie, de vraag om Zomerbonnen die wat verlichting bieden aan mensen die de eindjes nauwelijks aan elkaar kunnen knopen, was ongekend hoog en de mogelijkheden om ongedocumenteerde onderdak te bieden raakten gaandeweg uitgeput. Maar er gloorde ook licht aan de horizon... U kunt het Jaarverslag vinden op: www.debakkerijleiden.nl.

Ze doen het goed!

Solomon, Bereket, Misgna, Muchwi en Dawit zijn alweer even in Nederland. In 2019 organiseerde De Bakkerij een inzamelingsactie voor gratis zwemlessen voor deze mannen. De vijf vluchtten rond 2015 uit Eritrea. Ze zijn doorgaans laaggeletterd; veeleert was hun bestaan.

Ze hebben alle vijf een minimuminkomen, maar zijn zuinig ingesteld, waardoor het ze steeds beter lukt in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Ze zijn superblij dat ze in 2022 kunnen blijven zwemen bij de Leidse Watervrienden mede dankzij een kerstgift van het Druckerfonds aan De Bakkerij.

Bereket houdt naast zwemmen ook van rennen.

Hoop

Begin december kon een tweede tijdelijk opvanghuis betrokken worden waar plaats is voor 2-3 ongedocumenteerde gasten van De Bakkerij. Het kreeg de naam Lethemba (hoop) en we hopen dan ook dat deze plek voor de bewoners een rustig en veilig onderkomen mag zijn.

De nieuwe vicevoorzitter stelt zich voor

Een keer eerder had iemand mij gevraagd of ik misschien iets wilde doen in het bestuur van de Meerburg / Goede Herder. Ik had toen spontaan ja gezegd. Dat is jaren terug. Ik hoorde er niet meer van. Ook wel fijn want ik was "druk". Maar dat spontane antwoord bleef in mijn achterhoofd hangen. Mijn antwoord had mij verrast. Ik heb lopen knarsen over hoe dat kon.

Er kwamen twee redenen op. De eerste was de persoon van de vraagsteller. Dat is iemand die ik respecteer. En als zo iemand je zoiets vraagt dan zakken blijkbaar "alle pantsers" en geef je een antwoord recht uit het hart. De tweede reden is mijn waardering voor de Kerk zoals die in mijn leven gegroeid is. Ik ben uit 1961, getogen in Hillegom, Fioretti College Lisse, gestudeerd in Rotterdam en getrouwd met Monique. We gingen wonen in de Leidse binnenstad en vanaf 1989 in de Emmastraat in Leiderdorp. Ons gezin met 3 kinderen groeide tot 11 tezamen met hun partners en kinderen. Een heerlijk boekje vol met verschillen. Zakelijk is het ons goed gegaan. Bijna 30 jaar was ik met plezier werkzaam in de professionele dienstverlening in een grote firma. Sinds 2018 ben ik zelfstandig. Ik ben een slechte golfer... werken vind ik leuker. En altijd was daar voor mij het zout van de Kerk, als ik dat zo mag zeggen. Je proeft het tussen alle aardse dingen die het leven ook zo bepalen. Ik kan het niet verklaren maar ik geloof dat Het Verhaal waar is. In mijn leven heb ik geen religieuze frustraties opgelopen. Integendeel, waar kan je wijsheid vinden? Waar kan je een leven lang leren en werken aan jezelf?

Jan van Trig

Het is eervol om een gemeenschap te dienen van alle soorten van mensen die met passie en spiritualiteit voort leeft, ook nu in het leven van alle dag. Een gemeenschap binnen een wereldkerk. Een wereldkerk met een uiterst relevante boodschap.

Toen mij een tijdje geleden gevraagd werd of ik ..., had ik dus mijn antwoord klaar. Inmiddels weet ik ook een beetje wat het inhoudt. Ik heb bewondering voor wat Wilbert van Erp gedaan heeft voor onze Parochie. Beste Wilbert, chapeau! Jan van Trig

Regio Oost

Parochiekernen

De Goede Herder, Sint Jan's Onthoofding en H. Laurentius

Adres- en bankgegevens

zie pagina 6

Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders

Veertigdagen in coronatijd

In het verleden heb ik wel eens stiekem gewenst dat ons vasten wat breder gedeeld zou worden in de maatschappij zoals bijvoorbeeld de ramadan. Maar nu de hele wereld in een periode van vasten en quarantaine is gedompeld, schrik ik toch wat terug. Gelukkig duren de huidige quarantaines geen veertig dagen. Maar om onze ziel een nieuwe wending te geven, om ons hart weer te verbinden met God en onze medemens, daarvoor hebben we gelukkig nog steeds onze eigen 'quarantaine' de veertigdagentijd of de Vasten. Niet dat we ons in die periode afzonderen van de wereld, juist niet! We gebruiken het om gevoeliger te worden voor wat er leeft in de wereld. Nadenken over wat er - nu zoveel wegvalt - nog toe doet. In onze vasten draait het om Inkeer en solidariteit. Beide ingrediënten zijn ruimschoots aanwezig tegenwoordig. Om in onze veertigdagentijd te stappen, hebben we gelukkig geen virus nodig!

Margreet Onderwater - gebedsleider

Jubilarissen Sint Jan

In de viering van zaterdag 18 december werden een aantal jubilarissen van het parochiekoor in het zonnetje gezet. Mevrouw Trees van Marwijk en de heren Koos Noordermeer en Hans Hilgersom werden onderscheiden in het zilver voor 25 jaar! Het was een mooie viering met een speciaal dankwoord door pastoor Broeders, bloemen en applaus door alle aanwezige kerkgangers.

Margot Duijvesteyn, parochiekoor

Terugblik kerstvieringen

Voor het 2^e jaar op rij waren we in de Sint Jan en de Goede Herder genoodzaakt de kerstvieringen voor het grootste gedeelte via livestream aan te bieden. Een speciaal woord van dank aan de koren die op het laatste moment hun programma aan moes-

ten passen omdat maar 4 zangers toegestaan waren.

Bijzonder was dit jaar de viering voor de onderbouw van basisschool Het Avontuur in Zoeterwoude. Door de lockdown kon de geplande viering op school niet doorgaan.. Dankzij de livestream en de inzet van de werkgroep kinderkerk konden alle klassen van de onderbouw in hun eigen klas meedoen met de viering die vanuit de Sint Jan werd uitgezonden.

In Stompwijk op de Maerten vd Veldeschool is er ook, ondanks de eerdere start van de vakantie, een mooi kerstfeest gevierd. Locatiemanager Jolijn Vermeij vertelt: "Op donderdag was er voor alle kinderen op school een mooi kerstdiner en vrijdag is het jaar gezellig afgesloten met een kerstkoekje en warme chocolademelk. Natuurlijk hebben wij het met de kinderen gehad over de geboorte van Jezus en het kerstverhaal voorgelezen. Daarnaast hebben veel kinderen een mooi lichtpuntje gemaakt voor iemand die dit goed kan gebruiken in deze onzekere tijd".

Het nog onzeker of carnavalsvereniging "De Gaanders" in Stompwijk dit jaar activiteiten kan ontplooiën. Normaal is het hoogtepunt voor de oud-prinsen, die het koor "The Old Princes in Harmony" vormen, het zingen tijdens de carnavalsmis, dit jaar op 27 februari. De openingsavond van het seizoen kon gelukkig doorgaan op 6 november j.l.; toen werden Prins Ruud II, Page Marian en Opper Lennart voorgesteld.

Namens de Oud-Prinsen - Wim de Groot

Vorbereidingen E.H. Communie

In alle kerken zijn de voorbereidingen van start gegaan, maar aanmelden is nog mogelijk! In de Goede Herder verliep vanwege de maatregelen de kennismaking met de 12 communicantjes iets anders dan gepland.

In kleine groepjes met maximaal één ouder, liepen de kinderen via een 'route' door de kerk naar Nicole, en vervolgens in het atrium bij Mariëlla, om op afstand alvast kennis te maken. Er werd informatie uitgewisseld en er zijn foto's gemaakt voor het voorstelbord. Voor iedereen stond er een tasje klaar met een brief, een thuis-opdracht, het scheppingsverhaal en wat lekkers. Eind januari begint het echt en krijgen de kinderen hun werkboek mee naar huis. We maken er een mooie voorbereidingstijd van op weg naar zondag 22 mei: de Eerste Communie, waarvan het thema dit jaar is: "Mag ik je vriendje zijn?"

Mariëlla Oerlemans - Werkgroep E.H. Communie

NB: In de Sint Jan is de datum nog niet bekend en in de Laurentius is de Communieviering op tweede paasdag.

Bloemen in de Goede Herderkerk

In het najaar van 2020 is onze bloemen-groep ontstaan. 10 dames verdeeld in 5 groepjes verzorgen elke week de bloemen op het priesterkoor, in de zijkapellen en bij het Mariabeeld. Met feestdagen werkt de groep als geheel samen. Het kerkelijk jaar is daarbij de rode draad.

Wat is dat toch, dat een bloem je zomaar kan aanspreken? Dat je je verwondert over de kleuren en de vormen? Verwondering verstillt. Alsof je aangesproken wordt in stilte door een andere wereld die ook de jouwe is. Verbonden met de aarde, de lucht en het water, die leven mogelijk maken. We geven bloemen aan een ander omdat wij aan die ander denken, uit waardering, vriendschap, troost en bemoediging.

Door middel van de liturgische kleuren, de verhalen uit het H. Evangelie proberen we ons verhaal te laten zien. Regelmatig worden er foto's met tekst op onze weblog geplaatst. Met veel enthousiasme en plezier elke week weer een uiting van geloof, hoop en liefde! Bloemengroep Goede Herderkerk

Contactadressen

Centraal secretariaat: Lorentzkaade 16A, 2313 GB Leiden, 071 737 00 87 (doordeweeks 9.30-11.30 uur), petrusenpaulusleiden@gmail.com
Pastoor W.P.L. Broeders: 06 271 401 17, w.p.l.broeders@gmail.com,
Pastoor J.H. Smith: 071 513 07 00, jhsmithpr@gmail.com,
Diaken G.J. Clavel: 06 537 323 62, diakengjclavel@gmail.com,
Pastoraal werker Marlène Falke-de Hoogh: 06 532 491 87, m.dehoogh@hotmail.com

www.petrusenpaulusleiden.nl

Colofon

Jaargang 17, nummer 4 - Februari-maart 2022

Rondom Petrus en Paulus is een uitgave van de R.K.-parochie HH. Petrus en Paulus in Leiden, Leiderdorp, Stompwijk en Zoeterwoude. De redactie is bereikbaar via het centraal secretariaat. Redactie ad interim: Wilbert van Erp en pastoor Smith. Vormgeving: Grafisch Buro Versteegen Vormgeving - Leiden. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en andere bijdragen in te korten of niet te plaatsen. Overname van teksten uit dit blad is prima, mits met bronvermelding. Bijdragen voor Rondom Petrus en Paulus zijn welkom op NL48 INGB 0006 2454 71 t.n.v. HH Petrus en Paulusparochie, Leiden. Nummer 5 verschijnt op 27 maart.

Mariabeeld gearriveerd

Een bijna levensgroot beeld is in de pastorie van de H. Lodewijk gearriveerd. Het was even vreemd om een kist van 1 bij 2 in de gang te hebben. In de Lodewijkstuin wordt een sokkel gemaakt. Zodra het mogelijk is weer met meer mensen bij elkaar te komen, zal het beeld geplaatst en gezegend worden. Het verouderde en verkleurde beeld van Maria van Lourdes wordt dan vervangen door Maria van Rue du Bac. De verschijning daar vond plaats in 1830, 28 jaar voor Lourdes. Rue du Bac is vooral bekend vanwege de 'wonderdadige medaille' met het gebed erop: O Maria, zonder zonden ontvangen, bidt voor ons die onze toevlucht tot U nemen."

Bernadette droeg zo'n medaille toen de verschijningen in Lourdes plaatsvonden.

Filmpjes kijken ... De videotheek

Het is een nieuw begrip geworden: filmpjes kijken. 70% van de Nederlanders leest heel weinig. Toch lijkt de "ont-lezing" minder snel te gaan dan men dacht. Zo'n 3,4 miljoen Nederlanders koopt regelmatig een boek. Wel meer op de e-reader, maar het blijft een boek! Maar of men nu leest of niet, filmpjes kijken doet iedereen. Als een filmpje 'viraal' aanslaat, betekent dat miljoenen kijkers, zo niet meer. Tijd dus om naast de parochie-bibliotheek in de Lodewijk (en straks ook weer in de Joseph) een kleine videotheek aan te leggen. Daar zijn catechese inleidingen te vinden, langere series (bijv. over het Onze Vader en Credo, delen) of kortere (bijv. over de heilige autobiografieën of over de oosters orthodoxe kerken), gelezen en besproken teksten (Adrienne van Speyr), preken en eenmalige inleidingen. De videotheek is te vinden onder: www.lodewijkparochie.nl/catechese.

Toch, filmpjes kijken kan een echt boek lezen natuurlijk nooit vervangen. De uitgeverijen Betsaida en De Boog blijven voor telkens mooie nieuwe titels zorgen. En heeft u al iets gelezen over uw jaarheilige? **Pastoor Smith**

Genootschap van de Stille Omgang Leiden e.o. bestaat 100 jaar

In 1922, nu 100 jaar geleden, werd in hotel De Doelen aan het Rapenburg het Genootschap van de Stille Omgang Leiden en omlanden opgericht. Met de Stille Omgang werd en wordt het Mirakel van Amsterdam herdacht. Voor wie de geschiedenis niet kent: Op 15 maart 1345 vond in de Kalverstraat in Amsterdam een wonder plaats. Een doodzieke man, IJ-brand Dommer geheten, werd kort na het ontvangen van de heilige Communie onpasselijk en moest overgeven. De verzorgende vrouw wierp het braaksel in het haardvuur. Toen zij de volgende ochtend de haard wilde opstoken, zag ze de heilige Hostie zweven in het vuur. Zij nam, zonder zich te bezeren, de Hostie uit het vuur en legde deze in een schone doek in de linnenkist. Een gewaarschuwde priester nam de Hostie mee naar de Sint Nicolaaskerk, de huidige Oude Kerk. Toen de vrouw later in de kist moest zijn, trof zij daar tot haar verbazing opnieuw de Hostie aan. Opnieuw bracht de priester deze naar de kerk. Maar de volgende dag lag de Hostie wederom in de kist. Men begreep wat de Heer wilde en het heilig

lig Sacrament werd in een plechtige processie naar de Oude Kerk gebracht. Deze processie werd ieder jaar herhaald tot in de tijd van de reformatie waarin katholieke openbare geloofsuitingen werden verboden. In 1881, toen er weer wat meer ruimte was voor het katholieke geloof, besloot een aantal mannen in stilte de route van de eeuwenoude processie te gaan lopen. Dit initiatief sprak velen aan en groeide uit tot een landelijk gebeuren met tienduizenden deelnemers. Plaatselijke groepen die zich genootschappen noemen sloten aan en zo is ook het Leidse Genootschap ontstaan. In de hoogtijdagen werd er met 20 bussen naar Amsterdam afgereisd. Zij het op een veel kleinere schaal, ook nu wordt er - wanneer Corona geen roet in het eten gooit - nog steeds door mensen uit de Leidse regio aan de Stille Omgang deelgenomen. Als het weer toegestaan is gaan we op zaterdag 19 maart naar Amsterdam. Voor actuele informatie en inschrijving kunt u terecht op www.stilleomgangleiden.nl.

Willem Bakermans,
voorzitter genootschap Stille Omgang Leiden e.o.

Haiti – foto's en mail van pastoor Verdieu

We geven enkele snapshots uit de Sint Josephparochie in Haiti. Robenson Perjuste, onze nieuwe leerling in het midden, met de bisschop en leraren.

Pastoor Verdieu (rechts) en enkele leraren van school.

Adrianusjaar

Paus Adrianus VI 1522-1523. Een kort pontificaat, maar wel een waar veel over te vertellen is. Een paar feiten zijn opvallend. Hij was niet aanwezig bij het conclaaf waarin hij als compromiskandidaat verkozen werd. Hij behield zijn doopnaam als Pausnaam. Hij heeft de verantwoordelijkheid van het pausschap en de curie voor misstanden

in de katholieke kerk uitgesproken. Lange tijd is deze paus uniek gebleven: tot aan 1978 was hij de laatste niet-Italiaan die tot bisschop van Rome werd gekozen. Hij was een verstandig theoloog uit Leuven die een enorme politieke verantwoordelijkheid in zijn schoenen geschoven kreeg door zijn trouweling Karel V. Hij ontwikkelde zich van

theoloog tot diplomaat, maar hij bleef zijn opvoeding onder invloed van de moderne devotie trouw in zijn ambtsopvatting gedragen door de eucharistie en het gebed. Opvallend in zijn optreden als paus is zijn leiderschap: enerzijds ten opzichte van de kardinalen (wanneer Adrianus in Rome aankomt, annuleert hij alle beslissingen die door hen zijn genomen vanaf

Eerste Heilige Communie

In mei vinden weer de EHC-vieringen plaats voor kinderen vanaf groep 4. De Hartebrug en de Lam Gods kennen een gezamenlijke voorbereiding, die in januari is begonnen. Bijeenkomsten zijn op woensdagmiddag van 14 - 15.30 uur op 9 en 23 februari en 9 en 23 maart. Daarna nog 2x in april en 2x in mei. Voor de kinderen van de Petrus, Lodewijk en Joseph beginnen de bijeenkomsten op woensdag 9 februari en de verdere data zijn hetzelfde, van 14-15 uur. Alle activiteiten vinden plaats voor zover de coronamaatregelen dat mogelijk maken. De brief met meer informatie en het aanmeldformulier vindt u achterin de kerk en op de diverse websites. Aanmelden kan nog steeds via het centraal secretariaat 071-7370087 of petrusenpaulusleiden@gmail.com of bij de eigen kern.

Informatiemiddag op 19 februari over kerkverbouwing en kerksluiting

Het parochiebestuur heeft sinds de fusie van 2012 al twee kerkgebouwen gesloten (in Leiderdorp en Zoeterwoude) en ook in de stad Leiden worden er nu stappen ondernomen. In de dorpen gaf het ruimte om twee kerken fraai te restaureren (de Goede Herder en de Sint-Jan) en zoiets staat ook in Leiden-Zuid te gebeuren. Het zal voor veel parochianen van de LAM Gods niet meer als een verrassing komen dat er plannen zijn om de Maria Middelaarskerk dit jaar te gaan verbouwen en de Antoniuskerk niet lang daarna te sluiten. De bisschop moet de plannen nog inzien en goedkeuren, maar daarvoor wil het Pastoraal Team graag de parochianen van de Lam Gods, regelmatige kerkganger of niet, informeren en samen met hen vooruit kijken. Dat zal gebeuren tijdens een bijeenkomst op zaterdag 19 februari in de Antoniuskerk, aanvang om 15 uur.

Activiteiten voor kinderen in de Hartebrug

Tijdens de vieringen in de Hartebrug is er elke eerste en derde zondag een Kinderwoorddienst. Op de eerste zondag is er ook een lunch. De Vriendjes van Franciscus

komen weer bijeen op zaterdag 12 februari in de bijsacristie van de Hartebrug vanaf 15.30 uur. Op zaterdag 12 maart is er een 40-dagendienstactiviteit voor alle kinderen in de Romanuszaal van 14 tot 15.30 uur. Meer info bij vj.twist@kpnplanet.nl. De Adventsactiviteit in december werd een leerzame en plezierige middag. Eerst werd een selectie van verhalen uit het Oude Testament aan de kinderen gepresenteerd met de hulp van een "Boom van Jesse". Daarna kwamen de ouders helpen om artikelen klaar te maken voor de kerstmarkt. Inclusief donaties bracht de markt € 262 op voor de Adventsactie!

De Adventsactiviteit in december werd een leerzame en plezierige middag. Eerst werd een selectie van verhalen uit het Oude Testament aan de kinderen gepresenteerd met de hulp van een "Boom van Jesse". Daarna kwamen de ouders helpen om artikelen klaar te maken voor de kerstmarkt. Inclusief donaties bracht de markt € 262 op voor de Adventsactie!

Nieuwjaarszegen

In veel landen is het gebruikelijk om de letters C M B met krijt boven de voordeur te schrijven. Deze staan voor de Latijnse woorden *Christus Mansionem Benedicat* wat betekent 'Christus zegene dit huis'. Maar de letters hebben ook een tweede betekenis: ze staan voor de namen van de drie koningen Caspar, Melchior en Balthazar. Aan het eind van de eerste viering in 2022 in de Hartebrug heeft pastoor Broeders deze huiszegen aan de kerkgangers uitgereikt voor alle goeds voor het nieuwe jaar.

Zaterdagvieringen weer in de Petruskerk

De avondlockdown vanaf 17.00 uur om de coronapandemie in te perken betekende dat in de Petruskerk vanaf medio december geen zaterdagvieringen meer konden plaatsvinden. Nu Nederland weer wat meer open gaat, zullen ook de zaterdagvieringen weer plaatsvinden. We zien u graag weer in de kerk om 17 uur!

Martien Hocks overleden

Op 27 december overleed Martien Hocks, 80 jaar oud. Hij was meer dan veertig jaar vrijwilliger in de Petruskerk. We verliezen in hem een dierbare parochiaan en een aimabele buurtgenoot. Op de Petruspagina van rkleiden.nl kunt u een In Memoriam lezen.

Oud-dirigent van de Petrus Thijs Kramer overleden

De oudere Petrusparochianen kennen hem nog. Thijs Kramer was vele jaren dirigent en organist van de Petruskerk. Een begrip. Op 14 december overleed hij op 83-jarige leeftijd. Ook van hem een In Memoriam op de Petruspagina van rkleiden.nl.

Vertrek dirigent Hartebrugkoor

Op zondag 27 februari neemt Theo Goedhart tijdens de viering afscheid als dirigent van het Hartebrugkoor en de schola, iets wat hij precies 10 jaar met veel enthousiasme en deskundigheid heeft gedaan. Er heeft zich gelukkig al minstens één kandidaat gemeld om het stokje over te nemen. Theo bedankt!

Ledlampen en energiebesparing in de Petruskerk
Wie in de Petruskerk omhoog kijkt en daar de twee enorme verlichtingsarmaturen ziet, weet dat lange tijd een van de lampen niet brandde. Dat kwam door een kapotte fitting uit de jaren dertig. Een ladder komt niet hoog genoeg, maar vorig jaar is het uiteindelijk gelukt met een steiger. Toen is ook besloten alle lampen te vervangen door duurzame Ledlampen, die duizenden uren meegaan. Het scheelt ook flink in het stroomverbruik. Omdat energie een van de grootste kostenposten is, gaan we ook het gasverbruik terugdringen. De thermostaat in de kerk is wat lager gezet, zodat uw winterjas goed van pas komt. Ook goed voor het milieu en goed voor de portemonnee van de kerk.

het moment dat hij zijn pausschap heeft aanvaard. Hij ontnemt hen de mogelijkheid zelf kerkelijke ambten uit te delen), anderzijds ten opzichte van de vorsten in Europa die hij wil verenigen omwille van de verdediging van Europa tegen de bedreiging van de Ottomanen.

Hij had een onafhankelijke geest, gevoed door een evangelische devotie. Dat is daadwerkelijk een bron van een kerkelijke hervorming die ook maatschappelijk effect kan hebben. Helaas was de tijd voor hem te kort, maar later ging het concilie van Trente voort op de weg die Adrianus VI had ingezet. Een man op wie we trots

kunnen zijn. Volgens PG Kroeger (Podcast Betrouwbare Bronnen) is er nooit een Nederlander geweest die meer invloed heeft gehad op het wereldtoneel dan hij. Bezoek de website: www.pausadrianus500.nl en schrijf u in voor de nieuwsbrief. **Ad van der Helm,** voorzitter projectgroep Adrianusjaar

Regio Oost

Regio Noord

Regio Zuid

Internet Livestream

Februari	De Goede Herder	St. Jan's Onthoofding	H. Laurentius	H. Lodewijk	St. Joseph	Hartebrug	St. Petrus	H. Antonius/Maria Middelaes
5 za		19.00 EV - pastoor Broeders					17.00 EV - pastoor Smith	5
6 zo	09.30 EV - pastor Broeders		11.00 EV - pastor Wessel	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV/KWD pastoor Broeders	09.30 WG - S. van Gent	6
5e zondag door het jaar								
12 za		19.00 EV - pater vd Eijnden					17.00 EV - pastoor Broeders	12
13 zo	09.30 WG - L. Koot		11.00 EV - pastoor Broeders	10.00 EV/KWD Lat/NL - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV - pater Moons	09.30 EV - pastoor Broeders	13
6e zondag door het jaar								
19 za		19.00 EV - pastoor Broeders					17.00 EV - pastoor Smith	19
20 zo	09.30 EV - pastor v.d. Helm		11.00 WG - mw. Turk	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV/KWD pastoor Broeders	09.30 EV/KWD - pastoor Broeders	20
7e zondag door het jaar								
26 za		19.00 EV - pastoor Broeders					17.00 EV - pastoor Smith	26
27 zo	09.30 EV - pastoor Broeders		11.00 EV - pastor Wessel Prinsenkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV - pastoor Broeders	09.30 EV - pater Kortekaas	27
8e zondag door het jaar								
Maart								
2 wo	Aswoensdag	10.30 EV - pastoor Smith	19.00 WG - mw. M Turk	09.00 EV - father Lucas	19.00 EV - pastoor Smith	19.00 EV - pater Moons	17.00 EV - pastoor Smith	14.00 diaken Clavel
Maart								
5 za		19.00 EV - pastoor Broeders					17.00 EV - pastoor Smith	5
6 zo	09.30 EV - pastoor Broeders		11.00 EV - pastoor Broeders	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV/KWD pastor v.d. Helm	09.30 WG	6
1e zondag veertigdagentijd								
12 za		19.00 EV - pater v.d. Eijnden					17.00 EV - pastoor Broeders	12
13 zo	09.30 EV - pater Kortekaas		11.00 EV - pastoor Broeders	10.00 EV/KWD Lat/NL - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV - pater Moons	09.30 EV - pastoor Broeders	13
2e zondag veertigdagentijd								
19 za	H. Jozef	19.00 EV - pastoor Broeders		09.30 EV - pastoor Smith			17.00 EV - pastoor Smith	19
20 zo	09.30 EV - pastoor Broeders		11.00 WG - mw. Turk	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV/KWD pastoor Broeders	09.30 EV/KWD pater Kortekaas	20
3e zondag veertigdagentijd								
25 vr	Maria Boodschap			19.00 EV - pastoor Smith			09.00 EV - pastoor Smith	25
26 za		19.00 EV - pastoor Broeders					17.00 EV - pastoor Smith	26
27 zo	09.30 WG - mw. Epskamp		11.00 EV - pastor Wessel	10.00 EV/KWD Lat/NL - pastoor Smith	11.30 EV/KWD - pastoor Smith	11.15 EV - pastoor Broeders	09.30 EV - pastoor Broeders	27
4e zondag veertigdagentijd								

Bij de Lodewijk-, De Goede Herder-, St. Jan-, Hartebrug- en Antoniuskerk zijn de vieringen ook te volgen via livestream. Meer info op hun websites.

Andere vieringen

Kapel RK-Begraafplaats
Zijlpoort, Haven 64
Iedere 1^e dinsdag 10.00 u. EV, 1 maart en 5 april
Kapel Roomburgh, Hof van Roomburgh 46
Zaterdag 18.00 en Zondag 10.30 u. regelmatig EV, ma- vrijdag 18.00 u. WG of aanbidding
De vieringen zijn nog niet voor mensen van buiten toegankelijk.

Maandag

9.00 EV Lodewijkkerk

Dinsdag

9.00 EV Sint Petruskerk
19.00 EV Lodewijkkerk

Woensdag

9.00 EV Lodewijkkerk
18.30 Aanbidding en biecht
19.00 EV Sint Josephkerk

Donderdag

9.00 EV Lodewijkkerk

Vrijdag

9.00 EV Sint Petruskerk
19.00 EV Lodewijkkerk

Zaterdag

9.30 EV Lodewijkkerk

Zondag

17.00 Poolse mis
Sint Josephkerk

Liturgische feesten

14 febr Cyrillus en Methodius, patronen van Europa
22 feb Cathedra van de apostel Petrus
2 maart Aswoensdag
19 maart Sint Jozef
19/20 maart Stille Omgang
25 maart Aankondiging van de Heer (Maria Boodschap)
27 maart Zondag Laetare – halfvasten

Aswoensdag

Vanwege corona zal het askruisje niet op het voorhoofd getekend worden, maar wordt de as in kruisvorm over het hoofd gestrooid. Mochten er dan nog of weer restricties gelden voor het aantal aanwezigen, zullen er meer vieringen geboden worden. Via de livestream zijn sowieso vieringen te volgen en het askruisje ontvangen is niet persé nodig om Aswoensdag te houden.

Legenda

EV = Eucharistieviering
GV = Gezinsviering
KWD = Kinderwoorddienst
WG = Woord- en gebedsdienst

Vieringen in:

ANT = Antoniuskerk
MM = Maria Middelaeskerk

Hoge Rijndijk 18
2382 AS Zoeterwoude
071 541 15 10
(ma/wo/vr ochtend)
degoedeherder@yahoo.com
NL12 RABO 0335 6021 85

www.hhpp-oost.nl/de-goede-herder

Zuidbuurtseweg 15
2381 LB Zoeterwoude
071 580 12 15
(di/vr 9.30-11.30 u.)
sintjansparochie@hotmail.com
NL95 INGB 0000 2717 53

www.hhpp-oost.nl/sint-jan

Dr van Noortstraat 88
2266 HA Stompwijk
071 580 16 04
(ma/wo/vr 10-12 u.)
sintlaurentius@hotmail.com
NL49 RABO 0361 5032 68

www.hhpp-oost.nl/h-laurentius

Steenschuur 19
2311 ES Leiden
071 513 07 00
lodewijkparochie@gmail.com
NL83 INGB 0000 6072 98

www.lodewijkparochie.nl

Herensingel 3
2316 JS Leiden
071 521 81 13
NL57 INGB 0000 6023 34

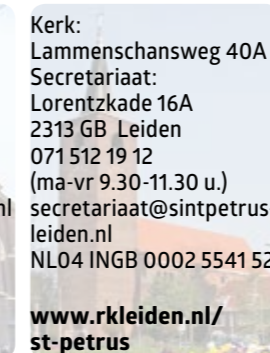
www.stjosephleiden.nl

Kerk:
Haarlemmerstraat 110
Secretariaat:
Haarlemmerstraat 106
2312 GD Leiden
071 512 04 01
(di/vr 10.30-13.00 u.)
hartebrugkerk@kpnmail.nl
NL29 INGB 0002 5958 00

www.hartebrug.nl

Kerk:
Lammenschansweg 40A
Secretariaat:
Lorentzkade 16A
2313 GB Leiden
071 512 19 12
(ma-vr 9.30-11.30 u.)
secretariaat@sintpetrus-leiden.nl
NL04 INGB 0002 5541 52

www.rkleiden.nl/st-petrus

Antoniuskerk
Boshuizerlaan 13
Maria Middelaeskerk
Rijndijk 283
Secretariaat:
Boshuizerlaan 13
2321 SG Leiden
071 531 01 62 (di 9.30-11.30)
secretariaat@lamgodsleiden.nl
NL09 INGB 0000 5373 57

www.lamgodsleiden.nl

FEBRUARI

- Ma 7 Sycamore over Doopsel en Vormsel**
Zoom 20.00 uur Lodewijksite
- Wo 9 Hopeloze heiligen** - Margaretha van Cortona. Zoom 20.15 uur Lodewijksite
- Za 12 Workshop Lector in de viering,** 10.00 -13.00 Hartebrug *)
- Ma 14 - Sycamore over Eucharistie - Minicursus Katholieke Liturgie 1**
20.00 - 21.30 uur Zoom *)
- Wo 16 - Kruiswoord en Sacrament,** teksten van Adrienne von Speyr
Zoom 20.00 uur Lodewijksite
- Ma 21 - Sycamore over Vergeving en genezing**
- Minicursus Katholieke Liturgie 2**
- Wo 23 Hopeloze heiligen**
- Johannes de Deo
- Do 24 Bijbelstudie met Marieke Maes**
20.00 uur Antoniuspastorie
- Zo 27 Tour of Faith, St. Agathakerk,** Heereweg 277 te Lisse, 15.00-18.30 uur: Jongeren ontmoeten de bisschop
- Ma 28 - Sycamore over de christelijke roepingen - Minicursus Katholieke Liturgie 3**

* Aanmelden bij Marlène Falke

Het Gelaat van de Gekruisigde

We bekijken zes verschillende afbeeldingen van het gelaat van de Heer aan het kruis. Van Grünewald tot de 'lachende' Jezus. Elke afbeelding vertelt ons een nieuw aspect van Christus' Lijden en Liefde. "Toon ons, Heer, uw Gelaat en wij zullen gered zijn." (Psalm 80,20). Elke dinsdag vanaf 8 maart om 20.00 - 20.25 uur, via Zoom, vooraf aan de Rozenkrans.

Genieten van genoeg

De tijd gaat snel. De Kersttijd ligt nog maar nauwelijks achter ons of de veertigdagentijd dient zich alweer aan. In het kerkelijk jaar de tijd waarin we ons voorbereiden op het Pasen van de Heer. Naar goed gebruik doen we dat met de drieslag aan: aalmoezen, bidden en vasten. Iets weggeven, tijd nemen voor gebed, wat voedsel of drank laten staan, uitjes beperken of gewoontes doorbreken.

De elementen van deze drieslag hebben met elkaar gemeen dat ze iets van moeite kosten in het doen of nalaten, een 'offertje' zou je kunnen zeggen. Ze hebben echter ook een neveneffect van 'een pas op de plaats maken en ons bezinnen op'.

Paus Franciscus daagt ons daarbij uit om dit te doen met een open blik naar de wereld 'de belangrijke uitdagingen van onze tijd zijn allemaal mondiaal.' Wat hem daarbij voor ogen staat is een wereldwijde mentaliteitsverandering die bijdraagt tot een meer rechtvaardige verdeling van welvaart en welbevinden en een zorgvuldige omgang met de schepping.

Die mentaliteitsverandering begint met het wegen van onze eigen behoeftes en verlangens. Kunnen we toe met een niet meer nemen dan je nodig hebt? Een niet meer verlangen dan je nodig hebt? Een tevreden zijn met genoeg?

De grote mystici in de tijd laten zien dat het beteugelen van onze behoeftes en verlangens de weg opent om meer te genieten van kleine dingen.

Zo gesteld is de 40-dagentijd niet alleen een tijd van 'offertjes' maar ook een tijd van genieten, een genieten van genoeg.

Marlène Falke, Pastoraal Werker

MAART

- Di 8 Het Gelaat van de Gekruisigde**
Zie hiernaast
- Wo 9 Hopeloze heiligen**
- Leonie Martin, zus van Thérèse van Lisieux
- Ma 14 Raak de wonden aan**
Thomas Halik. Zie hiernaast
- Wo 16 Kruiswoord en Sacrament**
zie 16 feb
- Do 24 Bijbelstudie met Marieke Maes**
20.00 uur Antoniuspastorie

"Raak de wonden aan"

Op maandag in de veertigdagentijd: 14, 21 en 28 maart en 4 april van 20.00 - 21.30 uur per Zoom.

Tomás Halik is priester en hoogleraar aan de Karelsuniversiteit van Praag. In zijn boek "Raak de Wonden aan" geeft hij een gelovig commentaar op de huidige tijd. Het verhaal van de ongelovige Thomas neemt hij als uitgangspunt. Het vraagt moed om de wonden van onze wereld onder ogen te zien en ze aan te raken met geloof, een christelijk geloof dat door die aanraking zelf getekend en gewond raakt.

Aanmelden via Marlène Falke.

Daar vraagt u me wat

Kerkbezoekers stellen vaak vragen over het geloof, Kerk en actualiteit. De antwoorden weten we meestal wel, maar antwoorden geven is nog niet zo makkelijk. In drie avonden staan we met behulp van korte filmpjes stil bij het bestaan van God, Jezus, de Bijbel, de heilige Geest, de Kerk en gebed. Van 19.30 - 21.15 uur. Data volgen bij aanmelding bij Marlène Falke.

Zie voor het hele catechese aanbod voorjaar, de achterpagina van het vorige nummer en/of www.rkleiden.nl

Hoe vasten in de 40dagentijd - 10 tips -

- 1 Aswoensdag en Goede Vrijdag** - geen vlees, sobere maaltijden.
- 2 Verlaag je tempo** - Neem 10 minuten elke dag voor gebed en overweging.
- 3 Lees een goed boek of kijk een goede film** - Een heiligenleven, een geestelijk boek, een tekst van de paus ...
- 4 Blijf vriendelijk** - Juist wanneer je dreigt 'te ontploffen'!
- 5 Neem deel** - Neem deel aan een initiatief of cursus van de parochie.
- 6 Bid de kruisweg** - Vooral op de vrijdagen.
- 7 Log uit** - Zet wat vaker de TV uit, je mobiel en tablet op stil.
- 8 Geef** - Geld, kleding, tijd, aandacht voor een goed doel.
- 9 Biecht** - Om op je Paasbest te zijn.
- 10 Luister** - Naar wat de ander echt zegt en wat de Heer je wil vertellen. Geïnspireerd op www.simplycatholic.com